

Jurnal Pendidikan Bahasa Melayu – JPBM (Malay Language Education Journal – MyLEJ)

**TAHAP PENGGUNAAN WEB 2.0 DALAM PENGAJARAN GURU
BAHASA MELAYU SEKOLAH MENENGAH**

(Level of Using Web 2.0 in Malay Language Teaching Secondary School Teacher)

SUZLINA HILWANI BAHARUDDIN

suzlinahilwani@yahoo.com

Kementerian Pendidikan Malaysia

JAMALUDIN BADUSAH

drjamal08@gmail.com

Universti Kebangsaan Malaysia

Dihantar pada:

20 Januari 2015

Diterima pada:

19 Mac 2015

Koresponden:

suzlinahilwani@yahoo.com

Abstrak: Kajian ini bertujuan untuk meninjau tahap penggunaan/pengetahuan guru terhadap penggunaan Web 2.0 dan Internet dan keberkesanan Web 2.0 semasa proses pengajaran dan pembelajaran Bahasa Melayu. Selain itu, kajian ini juga dijalankan untuk menentukan tahap pengetahuan, kemahiran, sikap dan kekangan kemahiran Web 2.0 dan Internet dalam kalangan guru. Seramai 208 orang guru Bahasa Melayu yang mengajar di dua belas buah sekolah menengah daerah Kuala Langat telah dipilih sebagai sampel kajian. Kajian ini menggunakan kaedah tinjauan dengan menggunakan borang soal selidik. Analisis deskriptif menggunakan kekerapan, peratus, min dan sisihan piawai. Dapatan kajian menunjukkan guru-guru Bahasa Melayu mempunyai tahap pengetahuan yang tinggi, tahap kemahiran yang sederhana, tahap sikap yang sederhana, kekangan kemahiran terhadap Internet pada tahap yang rendah, tahap pengetahuan/penggunaan Web 2.0 pada tahap yang rendah dan penilaian terhadap keberkesanan aplikasi Web 2.0 dalam pengajaran dan pembelajaran berada pada tahap yang tinggi. Rumusannya, guru-guru Bahasa Melayu menyedari penggunaan Web 2.0 dan keberkesanannya dalam pengajaran dan pembelajaran Bahasa Melayu.

Kata kunci: Tahap penggunaan, Web 2.0, pengajaran guru, Bahasa Melayu, sekolah menengah

Abstract : This study aims to identify the usage/knowledge against the use of Web 2.0 and Internet and effectiveness of the current Web 2.0 in teaching and learning Malay. Besides, this study was conducted to determine the level of knowledge, skills, attitudes and skill constraints of Web 2.0 and Internet among teachers. A total of 208 Malay language teachers who teach in twelve secondary school of Kuala Langat district had been selected as samples for this study. This study used a survey method by using questionnaires. The descriptive analysis used frequency, percentage, mean and standard deviation. The results shown that the Malay Language teachers have a high level of knowledge, moderate skill level, modest attitude, skills constraints on the Internet at a low level, the level of knowledge / use of Web 2.0 at a low level and the evaluation of the effectiveness Web 2.0 applications in teaching and learning at a high level. Conclusion, Malay Language teachers knowing Web 2.0 and the effectiveness in Malay Language teaching and learning.

Keywords: Level of using, Web 2.0, teacher teaching, Malay Language, secondary school

PENGENALAN

Internet ataupun lebih raya maklumat ialah rangkaian seluruh dunia yang menghubungkan semua komputer yang terdapat dalam jaringan (Hafner dan Lyon 1996). Kehadiran teknologi Internet seperti Facebook dan Blogspot membuka peluang baru kepada masyarakat termasuklah luar bandar untuk berinteraksi dengan cara yang lebih efektif, menarik dan tidak merumitkan. Internet digunakan bagi merakam dan memproses data untuk menghasilkan maklumat yang berguna untuk keperluan manusia. Menurut Noor Hakimen (2006), Internet berfungsi sebagai nadi penggerak untuk membawa perubahan positif mahupun negatif yang diperlukan dalam kehidupan manusia di era baru ini. Penggunaan Internet telah menyerap, menguasai dan seterusnya mengawal kehidupan manusia sama ada secara sedar mahupun sebaliknya.

Aplikasi Web 2.0 merupakan sebahagian daripada penggunaan Internet yang telah diakses oleh pengguna. Menurut Mazmalek (2009), Web 2.0 bukanlah merupakan perkara baru dalam dunia ICT ekoran daripada transformasi dunia global. Jika sebelum ini masyarakat hanya menggunakan web untuk mendapatkan maklumat semata-mata, tetapi dengan kewujudan Web 2.0, komunikasi manusia menjadi lebih luas, menyeluruh, pantas dan dijalankan secara dua hala. Dengan kelebihan ini, Web 2.0 mula diperkenalkan di sekolah-sekolah sebagai salah satu strategi pengajaran dan pembelajaran abad ke-21.

Secara keseluruhannya, Web 2.0 merupakan generasi kedua dalam pembangunan Internet yang merangkumi perubahan sesuatu laman menjadi platform aplikasi laman web interaktif untuk pengguna. Jika dibandingkan dengan Web 1.0, Web 2.0 lebih merujuk kepada corak penggunaan dan penyediaan elemen kepada pengguna. Jika dahulu, Web 1.0 lebih kepada "output" sahaja yang mana pengguna hanya mendapatkan maklumat daripada webmaster. Perubahan ketara dalam Web 2.0 memperkenalkan "input dan output" yang membolehkan pengguna membaca, menghantar sebarang data dan memaparkan kembali data di dalam laman web tersebut. Web 2.0 merupakan satu fenomena sosial yang memberikan kebebasan kepada pengguna untuk menggunakan semula, berkongsi, bersosial

dan berkomunikasi melalui elemen-elemen yang diterapkan dalam laman web tersebut.

PERNYATAAN MASALAH

Web 2.0 adalah salah satu pendekatan pembelajaran yang bersesuaian dengan sistem pendidikan kini. Selain itu aplikasi ini dapat menarik minat pelajar untuk meningkatkan penguasaan dalam Bahasa Melayu. Namun begitu, kajian mengenai Web 2.0 dalam pengajaran dan pembelajaran Bahasa Melayu belum dijalankan secara meluas. Hal ini kerana terdapat beberapa kekangan yang memungkin sebab guru-guru Bahasa Melayu tidak menerapkan pengajaran dan pembelajaran berasaskan TMK dan Internet.

Hal ini disokong dengan kajian yang dilakukan Yahya dan Roselan (2008) mengenai komputer dalam pengajaran bahasa: penguasaan guru dan kekangan dalam pelaksanaan. Kajian menunjukkan kekangan utama yang dihadapi oleh guru dalam menjalankan pengajaran BM berbantuan komputer ialah guru kurang mahir mengendalikan komputer untuk pengajaran dan pelajar kurang berminat dalam pembelajaran. Selain itu terdapat juga kekangan-kekangan lain seperti sistem selenggara komputer tidak cekap di sekolah dan masalah bilik komputer. Permasalahan di atas merupakan salah satu punca yang menyebabkan guru-guru Bahasa Melayu tidak menggunakan aplikasi Web 2.0 dalam pengajaran dan pembelajaran Bahasa Melayu.

Seterusnya ialah masalah kekurangan web Bahasa Melayu yang menyebabkan tidak ramai pelajar yang memanfaatkan Internet sebagai satu alternatif yang menyediakan akses kepada pelbagai maklumat yang membantu dalam pengajaran dan pembelajaran. Pengurusan masa juga merupakan salah satu faktor yang menyebabkan pelajar tidak menggunakan komputer dan Internet. Penggunaan Internet memerlukan masa yang sesuai oleh pelajar agar tidak mengganggu proses pengajaran dan pembelajaran mereka. Ini kerana penggunaan Internet memerlukan masa yang agak lama untuk dilayari dan diakses.

Namun begitu, banyak kajian telah membuktikan bahawa Web 2.0 telah digunakan dalam sistem pendidikan sejajar dengan hasrat Kementerian Pelajaran Malaysia yang telah merancang untuk menerapkan TMK dalam

pengajaran dan pembelajaran di sekolah. Menurut Catherine dan Mark (2010), aplikasi Web 2.0 merupakan satu teknologi pembelajaran yang mempunyai keupayaan untuk meyokong, mengalakkan perbincangan tidak formal, berdialog, berkolaboratif dan berkongsi ilmu secara terbuka. Nur Fadzilah (2010) pula berpendapat bahawa aplikasi Web 2.0 boleh memberikan maklumat yang bermanfaat kepada masyarakat terutamanya dari sudut pembelajaran. Secara umumnya, kajian ini menunjukkan pelajar perlu menggunakan aplikasi Web 2.0 dalam aktiviti pembelajaran supaya menghasilkan suasana pembelajaran yang lebih efektif dan efisien.

Kajian seterusnya adalah daripada Rafidah (2010) menggunakan kemudahan "*Blog and Social Bookmarking*" serta aplikasinya dalam proses pengajaran dan pembelajaran" di mana kumpulan sasarannya atau penggunaanya pula ialah guru dan bukan guru. Pendekatan pembelajaran berasaskan situasi dipilih sebagai strategi penyampaian maklumat kerana ia merupakan salah satu pendekatan pembelajaran aktif yang lebih ke arah pembelajaran sendiri serta mementingkan penglibatan pengguna secara aktif dan interaktif dalam proses pembelajaran.

Jika Web 2.0 digunakan sebagai salah satu alat bantu mengajar dalam proses pengajaran dan pembelajaran mungkin ini amat menarik kerana banyak kelebihan yang boleh didapati daripada penggunaannya. Antaranya adalah berpeluang menerokai kaedah pembelajaran yang lebih efisien, memberikan maklumat dan berkongsi maklumat atau kerja dengan pengguna lain. Selain itu, pengguna dapat mengumpul maklumat dan menggabungkan maklumat yang didapati dengan maklumat yang sedia ada, mewujudkan kerjasama di antara beberapa pengguna dalam apa jua aktiviti bercirikan inovasi dan boleh membangunkan beberapa teknik yang menarik dan bersesuaian dengan kehendak pengguna. Selain itu juga, aplikasi ini boleh membantu memaksimumkan penggunaan teknologi dan ICT untuk pembelajaran luar kelas.

Oleh itu, pengkaji berpendapat penggunaan aplikasi Web 2.0 dalam pendidikan memberikan manfaat kepada guru dan pelajar bersesuaian dengan matlamat sistem pendidikan kini iaitu pembelajaran berpusatkan pelajar dan guru adalah sebagai fasilitator. Selain itu, bahan

serta sumber yang tersedia di dalam talian (online) dapat dioptimumkan untuk tujuan pendidikan terutamanya melibatkan bidang atau mata pelajaran. Lantaran itu, aktiviti pembelajaran tidak terhad pada waktu persekolahan sahaja tetapi boleh dilakukan di mana-mana tanpa had masa dan tempat melalui pembelajaran atas talian.

OBJEKTIF KAJIAN

Kajian yang dijalankan ini berasaskan kepada beberapa objektif tertentu, antaranya:

1. Menentukan tahap pengetahuan, kemahiran, sikap dan kekangan kemahiran penggunaan Internet?
2. Meninjau tahap penggunaan aplikasi Web 2.0 dalam kalangan guru.
3. Menentukan tahap penilaian keberkesanan penggunaan Web 2.0 dan Internet.

PERSOALAN KAJIAN

Berdasarkan objektif kajian yang dinyatakan, persoalan kajian yang boleh dibentuk:

1. Apakah tahap pengetahuan, kemahiran, sikap dan kekangan kemahiran penggunaan Internet?
2. Apakah tahap penggunaan aplikasi Web 2.0 dalam kalangan oleh guru?
3. Apakah tahap penilaian keberkesanan penggunaan Web 2.0 dan Internet?

METODOLOGI

Kajian ini menggunakan kaedah kuantitatif tinjauan melalui soal selidik untuk mengumpulkan data. Sampel kajian terdiri daripada 208 orang guru Bahasa Melayu yang mengajar di 12 buah sekolah menengah di daerah Kuala Langat. Teknik pemilihan sampel dilakukan melalui penentuan saiz sampel yang dirujuk melalui jadual Krejcie dan Morgan (1970).

Instrumen kajian ialah soal selidik mengandungi empat bahagian, iaitu Bahagian A merupakan maklumat latar belakang responden, Bahagian B merupakan ujian tahap pengetahuan, kemahiran, sikap, dan kekangan kemahiran penggunaan Internet, Bahagian C merupakan tahap penggunaan/pengetahuan guru terhadap Web 2.0 dan Bahagian D pula merupakan penilaian guru terhadap penggunaan Web 2.0 dan Internet dalam

pengajaran dan pembelajaran. Kesemua item telah diuji rintis untuk menguji kesahan item.

Tahap kesahan dan kebolehpercayaan item diuji menggunakan pekali alpha Cronbach. Nilai alpha yang kurang daripada 0.6 dianggap lemah, nilai alpha 0.7 ke atas dianggap baik. Hasil analisis menunjukkan nilai pekali kebolehpercayaan bagi keseluruhan data kajian ini adalah tinggi iaitu 0.845. Oleh itu, pernyataan item boleh diterima pakai dalam kalangan sampel kajian sebenar. Data kuantitatif dianalisis menggunakan statistik deskriptif dengan menggunakan *Statistical Package for the Social Science (SPSS)* 18. Statistik deskriptif bertujuan mendapatkan data kekerapan, peratus, min dan sisihan piawai.

DAPATAN KAJIAN

Penentuan tahap penggunaan Internet diukur berdasarkan beberapa item iaitu tahap pengetahuan, tahap kemahiran, tahap sikap dan tahap kekangan kemahiran terhadap penggunaan Internet dalam kalangan guru Bahasa Melayu.

Tahap Pengetahuan Guru Bahasa Melayu terhadap Penggunaan Internet

Jadual 1 menunjukkan skor min bagi persepsi guru terhadap pengetahuan penggunaan Internet dengan merujuk kepada skala pengukuran mengikut Mohd Majid (1994). Daripada Jadual 1 dapat dilihat bahawa min tertinggi bagi tahap pengetahuan guru terhadap Internet ialah pada item “*Saya boleh menggunakan enjin pencari (search engine) untuk melayari maklumat*” dengan min 4.17 dan sisihan piawai 0.733 pada tahap yang tinggi. Manakala bagi min yang paling rendah adalah pada item “*Saya mampu membina blog sendiri untuk kemudahan pelajar membuat rujukan*” merupakan min item yang paling rendah iaitu 0.861. Secara keseluruhannya, item bagi tahap pengetahuan guru terhadap penggunaan Internet ialah pada tahap yang tinggi dengan jumlah min ialah 3.76 dan sisihan piawai 0.749.

Jadual 1. Tahap pengetahuan penggunaan Internet dalam kalangan guru Bahasa Melayu

Item	Min	SP	Tahap
1. Saya boleh menggunakan enjin pencari (search engine) untuk melayari maklumat.	4.17	0.733	Tinggi
2. Saya tahu menggunakan e-mail untuk berkongsi maklumat dengan para pelajar.	3.98	0.735	Tinggi
3. Saya boleh menggunakan muat turun (download) dan muat naik (upload) untuk tujuan PNP.	3.92	0.643	Tinggi
4. Saya boleh menggunakan berbagai strategi untuk menggalakkan proses pembelajaran dengan menggunakan Internet.	3.84	0.687	Tinggi
5. Saya tahu menilai bila dan bagaimana Internet dapat mempelbagaikan aktiviti PnP saya di dalam kelas.	3.84	0.636	Tinggi
6. Saya mampu untuk mencari peluang pembelajaran teknologi baru untuk meningkatkan pengetahuan dan kemahiran.	3.84	0.675	Tinggi
7. Saya boleh mereka bentuk dan membina (sendiri atau kumpulan) aktiviti pembelajaran yang dapat mengintegrasikan melalui Internet di dalam dan di luar bilik darjah.	3.39	0.855	Sederhana
8. Saya mampu membina blog sendiri untuk kemudahan pelajar membuat rujukan.	3.13	0.861	Sederhana
Jumlah Keseluruhan	3.76	0.259	Tinggi

Tahap Kemahiran Guru Bahasa Melayu terhadap Penggunaan Internet

Jadual 2 menunjukkan skor min bagi tahap kemahiran guru terhadap penggunaan Internet. Skala pengukuran bagi ujian tahap ini dilihat berdasarkan ujian pengukuran Mohd Majid (1994). Berdasarkan Jadual 2, menunjukkan bahawa min tertinggi bagi persepsi guru terhadap tahap kemahiran penggunaan Internet adalah pada item “*Saya menggunakan Internet untuk membuat rujukan*” dengan min sebanyak 4.34 dan sisihan piawai 0.617. Manakala bagi min yang terendah adalah pada item “*Saya membantu mengemaskini laman web sekolah*” dengan min 2.49 dan sisihan

piawai ialah 0.953 pada tahap kemahiran yang sederhana. Daripada dapatan yang diperoleh, tahap kemahiran guru-guru Bahasa Melayu terhadap penggunaan Internet adalah pada tahap yang sederhana iaitu dengan jumlah min sebanyak 3.49 dan sisihan piawai ialah 0.874.

Jadual 2. Tahap kemahiran guru Bahasa Melayu terhadap penggunaan Internet

	Item	Min	SP	Tahap
9.	Saya menggunakan Internet untuk membuat rujukan.	4.34	0.617	Tinggi
10.	Saya kerap menggunakan maklumat dari Internet.	4.14	0.771	Tinggi
11.	Saya menggunakan enjin pencari (search engine) untuk melayari maklumat.	4.13	0.764	Tinggi
12.	Laman-laman web pendidikan banyak membantu saya untuk mendapatkan maklumat.	4.00	0.719	Tinggi
13.	Saya mempunyai kemahiran dan pengetahuan yang cukup dalam penggunaan Internet.	3.58	0.892	Sederhana
14.	Saya pernah menggunakan muat turun (<i>download</i>) dan muat naik (<i>upload</i>) untuk tujuan PNP	3.58	1.046	Sederhana
15.	Peti e-mel (<i>mailbox</i>) sentiasa dikemaskini (<i>housekeeping</i>) bagi memastikan kelancaran capaiannya.	3.44	1.030	Sederhana
16.	Saya pernah menggunakan grafik dan video melalui Internet.	3.32	0.909	Sederhana
17.	Saya kerap berkomunikasi dengan pelajar melalui laman sosial.	2.87	1.008	Sederhana
18.	Saya menyediakan blog untuk kemudahan pelajar membuat rujukan bahan pembelajaran.	2.53	0.906	Sederhana
19.	Saya membantu mengemas kini laman web sekolah.	2.49	0.953	Sederhana
Jumlah Keseluruhan		3.49	0.874	Sederhana

Tahap Sikap Guru Bahasa Melayu terhadap Penggunaan Internet

Analisis secara deskriptif dilakukan untuk melihat tahap sikap guru terhadap penggunaan Internet. Jadual 3 menunjukkan skor secara terperinci serta tahap bagi item yang dikemukakan kepada responden kajian. Terdapat sepuluh item dalam bahagian ini berdasarkan soal selidik. Berdasarkan Jadual 3, terdapat tiga tahap sikap guru terhadap penggunaan Internet iaitu tahap rendah, sederhana dan tinggi. Bagi tahap tinggi, e-mel sangat baik untuk digunakan sebagai alat perhubungan merupakan item tahap sikap guru terhadap penggunaan Internet yang paling tinggi berbanding dengan item-item yang lain dengan skor min 4.18 dan sisihan piawai ialah 0.566.

Bagi tahap sederhana pula, item Internet boleh menggantikan buku teks di dalam bilik darjah merupakan satu-satunya tahap sederhana guru terhadap penggunaan Internet. Manakala tahap rendah pula adalah pada item "*Internet membuang masa*" yang merupakan item yang paling rendah dengan skor min ialah 2.00 dan sisihan piawai ialah 0.919. Secara keseluruhannya, tahap sikap guru terhadap penggunaan Internet adalah pada tahap yang sederhana dengan skor min keseluruhan ialah 3.62 dan sisihan piawai ialah 0.733.

Jadual 3. Tahap sikap guru Bahasa Melayu terhadap penggunaan Internet

	Item	Min	SP	Tahap
20.	<i>Facebook</i> , <i>Blog</i> dan <i>Twitter</i> menyediakan ruang bagi orang ramai untuk berkongsi maklumat dan pendapat, tetapi ia mesti diguna dengan berhemah dan dengan cara yang betul.	4.38	0.585	Tinggi
21.	e-mel sangat baik untuk digunakan sebagai alat perhubungan.	4.18	0.566	Tinggi
22.	Kemahiran dalam bidang Internet yang saya dapati sekarang amat mudah dipelajari dan saya berminat untuk mempelajari teknologi yang baru.	4.09	0.654	Tinggi
23.	Maklumat yang didapati dalam Internet tidak semestinya tepat,	3.99	0.752	Tinggi

	terutamanya blog-blog peribadi orang lain.			
24.	Portal pendidikan membantu pembelajaran saya.	3.99	0.716	Tinggi
25.	Internet adalah bahan pengajaran dan pembelajaran yang menarik di dalam bilik darjah.	3.99	0.637	Tinggi
26.	Kebanyakan teknologi Internet yang diperkenalkan kepada saya dapat memperbaiki cara pengajaran saya serta meningkatkan keupayaan pelajar untuk belajar berfikir.	3.95	0.623	Tinggi
27.	Internet boleh menggantikan buku teks di dalam bilik darjah.	3.50	0.948	Sederhana
28.	Saya tidak pasti tentang kemudahan yang ada di dalam Internet.	2.12	0.931	Rendah
29.	Internet membuang masa.	2.00	0.919	Rendah
Jumlah Keseluruhan		3.62	0.733	Sederhana

Kekangan Kemahiran terhadap Penggunaan Internet dalam Kalangan Guru Bahasa Melayu

Analisis deskriptif dilakukan untuk melihat tahap kekangan kemahiran terhadap penggunaan Internet dalam kalangan guru. Terdapat 10 item bagi kekangan kemahiran terhadap penggunaan Internet dalam kalangan guru Bahasa Melayu yang ditunjukkan dalam Jadual 4. Daripada Jadual 4, didapati item melawati laman-laman web berkaitan pendidikan adalah cara terbaik untuk saya mendapatkan maklumat tentang dunia pendidikan mempunyai min yang paling tinggi iaitu 4.15 dan sisihan piawai ialah 0.703 pada tahap tinggi. Manakala item yang berada pada tahap yang paling rendah ialah “*Saya tidak tahu menggunakan Internet*” dengan nilai min adalah 1.46 dan sisihan piawai ialah 0.605. Secara keseluruhannya, tahap kekangan penggunaan Internet dalam kalangan guru adalah pada tahap yang sederhana dengan min keseluruhan 3.04 dan sisihan piawai ialah 0.916.

Jadual 4. Kekangan kemahiran penggunaan Internet dalam kalangan guru Bahasa Melayu

	Item	Min	SP	Tahap
30.	Melawati laman-laman web adalah cara terbaik untuk saya mendapatkan maklumat tentang dunia pendidikan.	4.15	0.703	Tinggi
31.	Saya kerap menggunakan maklumat dari Internet untuk menambah ilmu pengetahuan dan bahan pengajaran.	4.08	0.830	Tinggi
32.	Perkembangan dalam teknologi masa kini telah merangsang saya dalam bidang Internet.	3.97	0.673	Tinggi
33.	Saya mempunyai kemahiran dan pengetahuan yang cukup dalam penggunaan Internet	3.53	0.937	Sederhana
34.	Komputer di sekolah tidak mencukupi untuk menggunakan Internet.	3.52	1.163	Sederhana
35.	Komputer di sekolah banyak yang rosak.	3.10	1.131	Sederhana
36.	Saya tidak mempunyai masa untuk melayari Internet.	2.52	1.239	Sederhana
37.	Saya memberi sumbangan kepada laman web sekolah dari semasa ke semasa.	2.50	0.985	Sederhana
38.	Saya tidak mempunyai kemudahan Internet di rumah.	1.61	0.895	Rendah
39.	Saya tidak tahu menggunakan Internet.	1.46	0.605	Rendah
Jumlah Keseluruhan		3.04	0.916	Sederhana

Penilaian Tahap Penggunaan/Pengetahuan Guru Bahasa Melayu terhadap Web 2.0

Jadual 5 menunjukkan tahap penggunaan Web 2.0 dalam kalangan guru Bahasa Melayu. Terdapat 20 jenis aplikasi Web 2.0 dalam soal selidik berdasarkan tiga skala Likert, iaitu tidak pernah tahu tentang aplikasi tersebut, tahu tetapi tidak menggunakan aplikasi tersebut, dan pernah menggunakan aplikasi tersebut. Dengan menggunakan skala pengukuran min Mohd Majid (1994), pengkaji dapat melihat tahap pengetahuan guru terhadap aplikasi Web 2.0.

Secara keseluruhannya, tahap penggunaan/ pengetahuan aplikasi Web 2.0 dalam kalangan guru adalah pada tahap rendah. Dengan ini

menunjukkan bahawa guru Bahasa Melayu kurang pengetahuan tentang penggunaan aplikasi Web 2.0. Jumlah skor min bagi tahap ini adalah 1.60 dan sisihan piawai adalah 0.515. Terdapat tiga tahap sederhana guru terhadap penggunaan aplikasi ini iaitu *blog*, *facebook* dan *youtube*. Namun begitu, *facebook* menunjukkan min tertinggi iaitu 2.87 dan sisihan piawai 0.402. Manakala tahap penggunaan Web 2.0 yang paling rendah ialah *Elluminate* dengan min 1.10 dan sisihan piawai ialah 0.318.

Jadual 5. Penggunaan/pengetahuan aplikasi Web 2.0 dalam kalangan guru Bahasa Melayu

Item	Min	SP	Tahap
1. Facebook	2.87	0.402	Sederhana
2. Youtube	2.83	0.456	Sederhana
3. Blog	2.39	0.612	Sederhana
4. Twitter	2.26	0.623	Rendah
5. Skype	2.17	0.735	Rendah
6. Slideshare	1.93	0.831	Rendah
7. Wiki	1.72	0.841	Rendah
8. Wordpress	1.56	0.713	Rendah
9. Flickr	1.45	0.643	Rendah
10. Voicethread	1.23	0.455	Rendah
11. Evernote	1.20	0.466	Rendah
12. Glogster	1.17	0.438	Rendah
13. Wallwisher	1.17	0.456	Rendah
14. Wordle	1.17	0.449	Rendah
15. Del.icio.us	1.14	0.387	Rendah
16. Frezi	1.13	0.395	Rendah
17. Jing	1.13	0.414	Rendah
18. Ning	1.12	0.340	Rendah
19. Elluminate	1.10	0.318	Rendah
Jumlah Keseluruhan	1.60	0.515	Rendah

Penerapan Aplikasi Web 2.0 dalam Pengajaran Guru Bahasa Melayu

Pada bahagian ini, kekerapan dan peratus ditunjukkan dalam Jadual 6 bagi tujuan untuk melihat jumlah guru yang menerapkan aplikasi Web 2.0 dalam pengajaran Bahasa Melayu. Berdasarkan Jadual 6, guru Bahasa Melayu yang menerapkan penggunaan aplikasi Web 2.0 dalam pengajaran adalah seramai 18 orang dengan peratusan hanyalah 8.7%. Antara jenis aplikasi yang diterapkan oleh guru ialah *Youtube*, *Blog*, *Facebook*, *Wordpress*, dan *Wiki*. Manakala guru yang tidak menerapkan aplikasi Web 2.0 dalam pengajaran adalah seramai 190 orang dengan peratusan 91.3%.

Dengan ini menunjukkan bahawa guru Bahasa Melayu di daerah Kuala Langat masih menggunakan cara pengajaran tradisional. Guru-guru tidak mengambil langkah alternatif lain untuk menjadikan pengajaran Bahasa Melayu menjadi lebih menarik dengan menggunakan pelbagai kaedah pengajaran berasaskan Internet.

Jadual 6. Penerapan aplikasi Web 2.0 dalam pengajaran guru Bahasa Melayu

Item		Kekerapan (f)	Peratus (%)
Penerapan	Ya	18	8.7
Aplikasi Web 2.0	Tidak	190	91.3
Jumlah		280	100

Keberkesanan Penggunaan Aplikasi Web 2.0 dalam Pengajaran Guru Bahasa Melayu

Analisis secara deskriptif dilakukan untuk melihat tahap keberkesanan penggunaan aplikasi Web 2.0 dalam pengajaran dalam kalangan guru Bahasa Melayu. Terdapat sembilan item yang telah dikemukakan kepada responden kajian. Berdasarkan Jadual 7, item yang mempunyai skor min paling tinggi ialah "*Guru boleh menghantar apa-apa saja bahan berbentuk nota pelajaran, kuiz mahupun latihan dengan mudah, menarik, berkesan dan disediakan dengan paparan yang cantik dan menarik*" dengan nilai min 4.13 dan sisihan piawai 0.559 pada tahap tinggi.

Skor min yang paling rendah ialah penggunaan aplikasi seperti *facebook*, *Twitter*, *google docs*, *skype*, *slideshare* dan lain-lain dapat mewujudkan pengajaran secara kolaboratif dengan nilai min 3.78 dan sisihan piawai 0.706. Walaupun skor min paling rendah, namun tahap keberkesanan masih pada tahap yang tinggi. Secara keseluruhannya, tahap keberkesanan penggunaan aplikasi Web 2.0 dalam pengajaran guru Bahasa Melayu adalah pada tahap tinggi dengan skor min keseluruhan ialah 3.96 dan sisihan piawai ialah 0.611.

Jadual 7. Keberkesanan penggunaan aplikasi web 2.0 dalam pengajaran guru Bahasa Melayu

Item	Min	SP	Tahap
1. Guru boleh menghantar apa-apa saja bahan berbentuk nota pelajaran, kuiz mahupun latihan dengan mudah, menarik, berkesan dan disediakan dengan paparan yang cantik dan menarik.	4.13	0.559	Tinggi
2. Dapat menambah pengetahuan saya terhadap penggunaan Internet serta literasi komputer.	4.08	0.490	Tinggi
3. Pengajaran dengan menggunakan Web 2.0 dan Internet dapat meningkatkan minat pelajar dalam pembelajaran	4.07	0.547	Tinggi
4. Aplikasi Web 2.0 dan Internet menyediakan maklumat terkini dalam pelbagai bentuk topik yang berkaitan di mana ia tidak boleh diperolehi sumber lain. Kandungan buku teks, perpustakaan dan pengetahuan guru-guru boleh dipertingkatkan dengan adanya pendekatan baru ini.	4.01	0.614	Tinggi
5. Pembelajaran lebih berpusat kepada pelajar dengan menggunakan kaedah pengajaran berasaskan Web 2.0 dan Internet.	3.99	0.637	Tinggi
6. Berpengetahuan dalam aplikasi Web 2.0 dapat meningkatkan daya komunikasi.	3.94	0.595	Tinggi
7. Penggunaan aplikasi ini juga boleh menampung pelbagai keperluan pelajar dengan cara yang berasingan.	3.86	0.534	Tinggi
8. Web 2.0 dan Internet merupakan alat perantaraan yang tidak dipengaruhi oleh bangsa, budaya dan	3.79	0.813	Tinggi

9. Penggunaan aplikasi seperti facebook, Twitter, google docs, skype, slideshare dan lain-lain dapat mewujudkan pengajaran dan pembelajaran secara kolaboratif	3.78	0.706	Tinggi
--	------	-------	--------

Jumlah Keseluruhan	3.96	0.611	Tinggi
---------------------------	-------------	--------------	---------------

PERBINCANGAN

Hasil analisis kuantitatif dalam kajian ini menunjukkan kebanyakan guru Bahasa Melayu mempunyai tahap pengetahuan yang tinggi, tahap kemahiran yang sederhana, tahap sikap yang sederhana, tahap kekangan kemahiran yang sederhana, tahap penggunaan/pengetahuan terhadap Web 2.0 yang rendah dan tahap keberkesanan penilaian penggunaan aplikasi Web 2.0 dalam pengajaran dalam kalangan guru Bahasa Melayu.

Tahap Pengetahuan Guru terhadap Penggunaan Internet

Kajian ini menunjukkan bahawa tahap pengetahuan terhadap penggunaan Internet dalam kalangan guru Bahasa Melayu berada di tahap yang tinggi. Min keseluruhan bagi tahap pengetahuan guru terhadap penggunaan Internet adalah 3.76. Kajian ini disokong dengan kajian yang telah dijalankan oleh Abdul Razak dan Norazlina (2008). Kajian yang dijalankan oleh pengkaji berkenaan penggunaan Internet dalam kalangan guru sekolah rendah di sekitar Johor Bahru.

Kajian merangkumi pengenalanpastian pengetahuan asas guru Bahasa Melayu terhadap penggunaan Internet. Keputusan kajian menunjukkan bahawa guru Bahasa Melayu menguasai pengetahuan asas terhadap penggunaan Internet dengan purata peratusan sebanyak 83.5 peratus daripada 132 orang guru. Hal ini memberi gambaran bahawa guru-guru Bahasa Melayu mempunyai pengetahuan asas dalam penggunaan Internet.

Walau bagaimanapun, hasil kajian ini dan kajian yang dijalankan oleh Abdul Razak dan Norazlina (2008) bertentangan dengan kajian yang dijalankan oleh Rozaidi (2000). Hasil kajian yang

diperoleh oleh Rozaidi (2000) menunjukkan bahawa guru Sekolah Menengah di Johor Bahru kurang mahir dalam pengetahuan asas terhadap penggunaan Internet iaitu hanya 22.4 peratus. Hal ini menunjukkan bahawa pengetahuan guru Bahasa Melayu terhadap penggunaan Internet sentiasa berlaku peningkatan pada setiap tahun.

Tahap Kemahiran Guru terhadap Penggunaan Internet

Kajian ini menunjukkan bahawa tahap kemahiran guru Bahasa Melayu terhadap penggunaan Internet adalah pada tahap yang sederhana, iaitu dengan jumlah min sebanyak 3.49 dan sisihan piawai ialah 0.874. Kajian ini disokong dengan kajian yang dijalankan oleh Abdul Razak dan Norazlina (2008) yang menjalankan kajian terhadap penggunaan Internet dalam kalangan guru sekolah rendah di sekitar Johor Bahru. Hasil kajian yang diperoleh menunjukkan guru mempunyai kemahiran asas dalam penggunaan Internet iaitu sebanyak 76.66%.

Tahap Sikap Guru terhadap Penggunaan Internet

Kajian ini menunjukkan bahawa tahap sikap guru terhadap penggunaan adalah pada tahap yang sederhana dengan skor min ialah 2.00 dan sisihan piawai ialah 0.733. Menurut Aiken (1976) dan Ajzen (1988) sikap adalah sesuatu gambaran dalaman individu yang merujuk kepada kecenderungan untuk berkelakuan positif atau negatif terhadap benda, situasi, institusi, konsep atau individu lain. Menurut Taylor et al. (1997) pula, beliau menyatakan sikap mempunyai tiga komponen. (1) Komponen kognitif yang menunjukkan kepada kefahaman dan kepercayaan terhadap sesuatu, (2) Komponen afektif merujuk kepada perasaan dan (3) Komponen psikomotor yang menunjukkan kepada kecenderungan untuk bertindak balas atau berlagak mengikut sesuatu keadaan terhadap sesuatu situasi. Ketiga-tiga kecenderungan komponen ini berada dalam keadaan positif atau negatif. Bagi Davis et al. (1989), beliau menyatakan bahawa sikap terhadap teknologi akan menjadi positif jika seseorang dapat mengawal teknologi tersebut berasa mudah dikendalikan dan membawa manfaat kepada mereka.

Tahap Kekangan Kemahiran Guru terhadap Penggunaan Internet

Secara keseluruhan, tahap kekangan penggunaan Internet dalam kalangan guru Bahasa Melayu adalah pada tahap yang sederhana dengan min keseluruhan 3.04 dan sisihan piawai ialah 0.916. Terdapat beberapa kekangan kemahiran yang dihadapi oleh para guru yang menunjukkan min di bawah 3.00. Antaranya ialah tidak mempunyai masa yang mencukupi untuk melayari Internet, memberi sumbangan kepada laman web sekolah dari semasa ke semasa, tidak mempunyai kemudahan Internet di rumah, dan tidak tahu menggunakan Internet.

Kajian ini disokong dengan kajian yang dilakukan oleh Yahya dan Roselan (2008). Dapatan kajian yang dilakukan oleh pengkaji menunjukkan beberapa kekangan yang dihadapi oleh guru Bahasa Melayu dalam mengendalikan komputer. Antaranya ialah masalah bilik komputer dari segi selenggaraan komputer tidak cekap, guru kurang mahir akibat kurang latihan dan kekangan masa.

Tahap Penggunaan/Pengetahuan Guru Terhadap Web 2.0

Secara keseluruhan, tahap penggunaan/pengetahuan aplikasi Web 2.0 dalam kalangan guru Bahasa Melayu adalah pada tahap rendah. Dengan ini menunjukkan bahawa guru Bahasa Melayu kurang pengetahuan tentang penggunaan aplikasi Web 2.0. Jumlah skor min bagi tahap ini ialah 1.60 dan sisihan piawai ialah 0.515. Berdasarkan kajian pengkaji penggunaan *facebook*, *youtube* dan blog menunjukkan tahap penggunaan yang sederhana dan tertinggi.

Menurut kajian yang dijalankan oleh Kee-Man Chuah (2013), penggunaan *facebook* digunakan sebagai wadah untuk perbincangan ilmiah dan sosial. Dapatan yang diperoleh jelas menunjukkan populariti *facebook* dalam kalangan pelajar. Sebanyak 85% pelajar mengakui bahawa mereka aktif berbincang melalui media tersebut dan 83% menyatakan mereka suka berbincang dengan rakan melalui *facebook*.

Walau bagaimanapun, hanya 67% berpendapat mereka mengambil peluang untuk menulis lebih banyak dalam *facebook* berbanding media lain. Melalui pemerhatian yang dijalankan,

pelajar-pelajar didapati lebih cenderung untuk berkongsi pandangan melalui *facebook*. Pelajar yang selalunya pasif di dalam kelas juga dilihat lebih aktif apabila berbincang melalui aplikasi media sosial tersebut.

Seterusnya penggunaan blog dalam pengajaran. Menurut Yusliza dan Farrah (2011), blog mempunyai potensi bagi meningkatkan pembelajaran secara kolaboratif dalam kalangan pelajar sama ada semasa berada di dalam atau luar waktu persekolahan. Daripada sudut pendidikan, teknologi ini dilihat sebagai mempunyai potensi untuk meningkatkan penglibatan pelajar dan menyediakan persekitaran bagi kerjasama dan pembinaan pengetahuan (Halic, Lee, Paulus, & Spence, 2010). Hal ini kerana blog membolehkan pelajar untuk menulis dan berkongsi pendapat mereka terhadap pelbagai isu dan mengulas mengenai apa yang mereka telah membaca (Kang, Bonk, & Kim, 2011) dengan pembaca dari seluruh dunia.

Menurut kajian yang dilakukan oleh Kee-Man Chuah (2013), *YouTube* banyak digunakan untuk meningkatkan penguasaan kemahiran bertutur. Kajian menunjukkan persepi pelajar tentang penggunaan video *YouTube* dalam pengajaran Bahasa Inggeris yang diberikan melalui sistem e-pembelajaran. Sebanyak 75% pelajar bersetuju bahawa video-video yang ditonton melalui *YouTube* banyak membantu mereka dalam kemahiran bertutur.

Terdapat banyak video yang mengajar tentang sebutan yang betul dan juga teknik pengucapan yang berkesan. Walau bagaimanapun, hanya 45% pelajar berpendapat video *YouTube* membantu mereka memahami tatabahasa. Selain itu, 41% pelajar juga berpendapat video *YouTube* membantu mereka dari segi kemahiran menulis. Walaupun terdapat video-video menarik tentang tatabahasa dan kemahiran menulis yang diberikan, pelajar secara amnya berpendapat bahawa media sosial ini lebih sesuai digunakan untuk memantapkan penguasaan kemahiran bertutur mereka.

Tahap Penilaian Guru Terhadap Keberkesanan Penggunaan Web 2.0 dan Interet dalam Pengajaran Bahasa Melayu

Secara keseluruhan, tahap keberkesanan penggunaan aplikasi Web 2.0 dalam pengajaran

dalam kalangan guru adalah pada tahap tinggi dengan skor min keseluruhan ialah 3.96 dan sisihan piawai ialah 0.611.

Min tertinggi ialah guru boleh menghantar apa-apa saja bahan berbentuk nota pelajaran, kuiz mahupun latihan dengan mudah, menarik, berkesan dan disediakan dengan paparan yang cantik dan menarik. Manakala min terendah ialah penggunaan aplikasi seperti *facebook*, *Twitter*, *google docs*, *skype*, *slideshare* dan lain-lain dapat mewujudkan pengajaran secara kolaboratif.

Namun begitu, penggunaan aplikasi ini adalah pada tahap yang tinggi. Melalui dapatan kajian ini, menunjukkan bahawa guru mempunyai penilaian positif terhadap penggunaan Web 2.0 dan Internet dalam pengajaran. Kee-Man Chuah (2013) turut menyokong penggunaan aplikasi Web 2.0 dalam pendidikan. Hal ini kerana pengkaji berpendapat bahawa media sosial membantu perkongsian ilmu dan maklumat secara terbuka. Pelajar tidak berasa malu kerana interaksi berlangsung secara maya, dan bukannya bersemuka. Selain itu, media sosial juga memberikan konteks pembelajaran bahasa yang baik. Perbincangan melalui *facebook*, sebagai contoh, membantu pelajar berhubung dengan pelajar dari luar negara yang memerlukan mereka untuk menggunakan Bahasa Inggeris dengan betul.

KESIMPULAN

Secara keseluruhannya, kajian ini telah mengenal pasti tahap pengetahuan, tahap kemahiran, tahap sikap, tahap kekangan kemahiran, tahap penggunaan Web 2.0 dan tahap penilaian keberkesanan penggunaan Web 2.0 dan Internet dalam pengajaran dan pembelajaran Bahasa Melayu. Namun begitu, harus diingat bahawa teknologi hanya merupakan alat bantu dalam proses pengajaran dan pembelajaran, ia tidak akan dapat menggantikan kedudukan guru dalam erti kata yang luas. Pendidikan hari ini adalah untuk kecemerlangan masa hadapan.

RUJUKAN

- Abdul Razak Idris & Norazlina Adam. (2008). Penggunaan Internet dalam kalangan guru guru sekolah rendah di sekitar Johor Bahru, Johor. Tesis Sarjana Pendidikan.

- Fakulti Pendidikan, Universiti Teknologi Malaysia.
- Davis, F.D. (1989). Perceived usefulness, perceived ease of use and user acceptance of information technology. *Mis Quarterly*, 13 (3): 319-339
- Davis, F.D. Bagozzi, R.P. & Warshaw, P.R. (1989). User acceptance of computer technology: A comparison of two theoretical models. *Management Science*, 35(8):982-1003.
- Hafner, K. & Lyon, M. (1996). *Where wizard stay up late: The origins of the Internet*. New York: Simon & Shuster.
- Halic, O., Lee, D., Paulus, T., & Spence, M. (2010). To blog or not to blog: Student perceptions of blog effectiveness for learning in a college-level course. *The Internet and Higher Education*, 13 (4): 206-213.
- Kang, I., Bonk, C J. & Kim, M.C. (2011). A case study of blog-based learning in Korea: Technology becomes pedagogy. *The Internet and Higher Education*, 14 (4): 227-235.
- Kee-Man Chuah. (2013). Aplikasi media sosial dalam pembelajaran Bahasa Inggeris: Persepsi pelajar universiti. *Issues in Language Studies*, 2 (1): 56-63
- Krejcie, R.V. & Morgan, D.W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(30): 607-6010.
- Mazmalek. (2009). *Majalah Dwibulan*. Kementerian Penerangan Komunikasi dan Kebudayaan Malaysia. Edisi 20
- Mohd Majid Konting. (1994). *Kaedah penyelidikan pendidikan*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa & Pustaka.
- Noor Hakimeen Othman. (2006). Tahap penggunaan Internet dari persepsi pelajar peringkat menengah rendah Sekolah Menengah Kebangsaan Bandar Tasik Selatan, Kuala Lumpur. Tesis Sarjana Pendidikan. Fakulti Pendidikan, Universiti Kebangsaan Malaysia.
- Nur Fadzilah Othman. (2010). Tahap penggunaan aplikasi Web 2.0 dalam kalangan pelajar institut pengajian tinggi awam di Malaysia. Tesis Sarjana Pendidikan. Fakulti Pendidikan, Universiti Teknologi Malaysia.
- O'Reilly, T. (2005). *What is Web 2.0*. <http://oreilly.com/web2/archive/what-is-web-20.html> [2 Mac 2014]
- Rafidah Antas. (2010). Sistem pembelajaran berasaskan situasi menerusi web bertajuk 'Blog dan social bookmarking'. Keras Projek Sarjana Pendidikan. Fakulti Pendidikan, Universiti Teknologi Malaysia.
- Rozaidi Che Mahmood. (2000). Satu kajian mengenai penggunaan Internet di kalangan guru-guru di empat buah sekolah menengah sekitar Bandaraya Johor Bahru. Projek Sarjana Pendidikan. Fakulti Pendidikan, Universiti Teknologi Malaysia.
- Speier, C., Morris, G.M. & Briggs, C.M. (1995). Attitude toward computer: The impact on performance. *Proceeding of information System Americas Conference*. (atas talian 20 Mac 2014). <http://hsb.baylor.edu/ramsower/acis/papers/speier.htm>
- Taylor, S.E., Peplau, L.A. & Sears, D.O. (1997). *Social psychology*. New Jersey: Prentice Hall.
- Wong Su Luan. (2002). Development and validation of information technology (IT) based instrument to measure teacher's IT preparedness. Tesis Dr. Fal. Fakulti Pengajian Pendidikan, Universiti Putra Malaysia.
- Yahya Othman & Roselan Baki. (2008). Aplikasi komputer dalam pengajaran bahasa: penguasaan guru dan kekangan dalam pelaksanaan. 1st International Malaysian Educational Technology Convention.
- Yusliza Baharin & Farrah Dina Yusop. (2011). Pembelajaran kolaboratif menggunakan blog dalam pembelajaran mata pelajaran Ekonomi Asas. *Jurnal Pendidikan*, 31: 79-89.